

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatvs S. Inqvisitionis Hispaniarvm Qvalificatoris, Et
Olim Complvti Sacrae Theologiae Professoris. Opvs
Theologicvm, Iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Dissertivr ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1664

Quæst. 7. Vtrùm Attributorum Dei aliqua sint inter se similia, & eiusdem speciei. Aliqua autem dissimilia, & diuersæ speciei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76990](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76990)

nihilominus vera essentia Dei. Recognoscatur illa doctrina, & huc applicetur, ubi non est peculiaris difficultas, quæ in alijs quibusvis formalitatibus præcisæ per rationem & nihilominus veris non reperitur, ut nuper notabam.

126 Tertiò applicat ad rem Soan. argumentum, quo D. Bernard. serm. 80. in Caut. contra Gilbertum usus est, prout vidimus in Pharo Scient. disput. 13. quæst. 4. num. 76. Si enim, inquit, sapientia, & essentia Dei ita distinguuntur, ut vna non includatur in conceptu alterius, neque è conuerso; interrogo; an sapientia sit æqualis essentia; vel maior; vel minor. Si minor, non est increata, sed creatura. Maior esse non potest, ut constat. Si autem est æqualis, necesse est ut includat totam perfectionem essentia. Respondeo, hoc argumentum efficax esse ad probandum, sapientiam Dei non esse realiter distinctam ab essentia, quo sine iure optimo usurpatum est à Bernardo contra Gilbertum. Supposita tamen solâ distinctione rationis inter essentiam & sapientiam, nihil præstat contra nos; siue dicamus, sapientiam æqualem esse essentia propter identitatem realem, quam habet cum illâ; siue dicamus, ex suo genere esse in æqualem prout ab illa per rationem nostram præcisam; quia neque ex primo sequitur inclusio formalis essentia in sapientia, ut patet; neque ex secundo sequitur, quòd sapientia sit creatura; eo quòd etiam prout præcisâ ab essentia est ens à se propter transcendentiam huius prædicati iuxta dicta supra quæst. 4. de transcendentibus. Alia argumenta, quæ huc etiam applicant Aduersarij, circa primam, & secundam propositionem sunt iam proposita, & soluta.

127 Et hæc de attributis diuinis abstractè sumptis, ut sicque tum inter se, tum cum essentia comparatis. Videndum superest, quid ad propositum de illis sumptis concretè dicendum sit.

Propositio 4.

128 **Attributa diuina sumpta concretè implicitè claudunt in suo conceptu essentiam Dei. Quædam etiam eorum interdum clauduntur in alijs implicitè.**

Prior pars propositionis ostenditur. Quia attributa diuina sumpta concretè, concreta quædam sunt coalescentia ex subiecto cunctis communi, & ex proprijs singulorum actibus, siue formis iuxta doctrinam vniuersalem concretorum traditam in Pharo Scient. disp. 2. quæst. 4. & disp. 8. quæst. 2. & 3. Subiectum autem commune formarum, siue actuum attributorum Dei ipsa est essentia Dei. Eaque aut metaphysica, si sint actus metaphysici, hoc est, metaphysicè tantum, seu per rationem nostram ipsi subiecto superadditi, iuxta dicta supra disp. 1. quæst. 10. aut physica, si sint actus physici, id est, physicè superadditi ipsi subiecto, iuxta doctrinam vniuersalem de rerum essentijs, & attributis, siue accidentibus tum ibidem suppositam, tum ex professò datam in Pharo disp. 9. quæst. 1. & 2. atque etiam disp. 17. quæst. 7. & seqq. Quæ ad rem re cognoscenda est. Itaque hæc attributa in concreto, sapiens, omnipotens, bonus, sanctus, & similia implicitè claudunt essentiam metaphysicam Dei, vnum videlicet subiectum, cui sapientia, omnipotentia, bonitas, sanctitas, &c. tanquam quidam actus, seu formæ ipsi ratione tantum nostrâ, atque adeò

metaphysicè superadditæ attribuuntur. Hæc verò, creator, gubernator, prouisor, dominus, & alia huiusmodi implicitè claudunt totam Dei entitatem, essentiam ve physicam eius ut vnum subiectum, cui creatio, gubernatio, protidentia, dominium &c. tanquam actus, seu formæ extrinsecæ ipsi realiter, atque adeò physicè superadditæ attribuuntur. Quomodo autem cuiuslibet vtrorumque concretorum actus, seu forma explicitè, subiectum autem implicitè. Quomodo item ordinariè subiectum directè, seu in recto, actus verò, seu forma indirectè seu in obliquo concipiuntur, & significantur à nobis; tanetsi vtrumque directè, seu in recto possit, interdumque soleat significari, & concipi, in Pharo disp. 2. quæst. 4. citatâ explicatum est.

Posterior autem pars propositionis inde probatur; quia interdum de concreto ex essentia Dei & ex aliquo, aut aliquibus actibus, siue formis attributibus alia attributa prædicantur etiam concretè sumpta. Quo casu primum concretum implicitè inuoluitur in secundo. Sic cum dicimus *Omnipotens est æternus*, concretum æternus pro substrato habet implicitè in se inclusum concretum *omnipotens*; & in cæteris pariter. Interdum item attributa transcendentia concretè accepta de alijs etiam abstractè sumptis dicuntur formaliter, ut *omnipotentia est æterna; sapientia est bona; iustitia est infinita &c.* Quo casu in talibus concretis talia abstracta inciuduntur implicitè. Quæ omnia ex doctrina de abstractis, & concretis tradita locis citatis sunt manifesta; nec amplius in eis oportet morari.

QVÆSTIO VII.

Virum Attributorum Dei aliqua sint inter se similia, & eiusdem speciei. Aliqua autem dissimilia, & diuersa speciei.

130 **Q**uid sit, & qualis similitudo, atque etiam dissimilitudo entium, in Pharo Scient. exposuimus disp. 16. Cuius proinde doctrinâ integrè hic supponenda est, & recolenda. Notando interim ex ibi dictis, ea extrema dici absolute, & simpliciter esse eiusdem speciei, quæ exactè sunt inter se similia; ea verò diuersæ speciei, quæ inter se dissimilia sunt. Circa quod etiam sunt supponenda, & recolenda plura dicta in eadem Pharo disp. 17. quæst. 8.

131 Deinde suppono, quætionem esse de attributis diuinis consideratis, & comparatis inter se tum quoad conceptus formales, quos sortiuntur in conceptione nostrâ obiectiue, tum quoad conceptus reales, siue fundamentales; quos habent in se à parte rei.

Propositio 1.

132 **Attributa intrinseca Deo, quæ nullam à parte rei inter se distinctionem habent, à parte rei inter se dissimilia non sunt.**

Quia à parte rei sunt prorsus idem. Idem autem sibi ipsi dissimile esse non potest, ut satis ex se est notum, à nobisque in Pharo disp. 16. citatâ quæst. 3. proposit. 14. statutum. Loquor autem

in propositione de attributis intrinsicis Deo nullam à parte rei habentibus inter se distinctionem. Quia, quæ inter se à parte rei distinguuntur realiter, vt Paternitas, & Filiatio, Spiratio actiua & passiuæ, dissimilia sunt inter se, vt satis, superque ex ipsis terminis est notum. Vtrum autem formalitates diuinæ distinctæ à parte rei virtualiter in ordine ad suscipienda prædicata contradictoria iuxta superius dicta quæst. 2. aliquo modo à parte rei sint dissimiles inter se, difficultatem habet examinandam, & resoluendam in tract. de Trinit.

133 Ex ista autem propositione inferitur, attributa diuina, de quibus in eâ sermo est, eatenus à parte rei dici posse similia, quatenus idem sibi ipsi quodammodo dici potest simile iuxta ea, quæ dicebamus in illâ propos. 14. citatâ.

Propositio 2.

134 Pleraque attributa intrinsicæ Deo eorum, quæ concipiuntur inter se distincta, de facto, dissimilia sunt inter se quoad suos conceptus formales. Non nulla verò concipiuntur similia, & multo plura possent concipi.

Prior pars propositionis ostenditur, Quia bonitas, intellectus, voluntas, sapientia, pulchritudo, perfectio, & cætera fere omnia attributa intrinsicæ, quæ in Deo de facto concipiuntur, manifestè sunt dissimilia quoad suos conceptus formales, quos à conceptione nostrâ fortiuntur, vt ex ipsis terminis patet: atque dissimilitudo nominum, quibus illa significantur, satis ostendit; dissimilia enim nomina non synonyma, (qualia citra omne dubium sunt prædicta nomina attributorum); ad significandos conceptus obiectiuos dissimiles imponuntur, vt apud omnes est in confesso. Et quidem, cum perfectiones creaturarum, quas ad Deum transferimus, dum eiusmodi attributa intrinsicæ ipsi tribuimus, plerumque sint dissimiles inter se, consequens est, vt illas etiam in Deo dissimiles inter se concipiamus. Tamen in Deo ob realem identitatem, quam habent, dissimiles re ipsâ non sint.

135 Posterior autem pars propositionis inde probatur. Quia actus scientiæ & amoris, quibus Deus eodem modo cognoscit, & amat obiecta similia inter se, & inter attributa intrinsicæ Deo computandi veniunt, prout exponemus in trac. de Scient. & Volunt. distincti inter se, & prorsus similes solent à nobis concipi. Tamen sæpius sub vno veluti vniuersali conceptu scientiæ, sive sapientiæ, aut amoris Dei comprehendantur. Et quamuis intellectus diuinus tanquam vnica, & indiuisa facultas intelligendi soleat à nobis concipi, nihil vetat, tot in eâ formalitates, seu potentias ad intelligendum distinguere à nobis per rationem, quot sunt obiecta intelligibilia, quotque subinde distinguuntur à nobis actus intelligendi singula. Quarum formalitatum, seu potentiarum illæ omnes saltem inter se erunt, ex proprijs conceptibus similes, quæ fuerint ad actus inter se similes. Pariterque in voluntate possunt à nobis distinguere potentia ad amandum sigillatim singula obiecta amabilia. Et vtriusque, quo fundamento ad Deum transferimus, diuersasque in ipso concipimus perfectiones, quas in creaturis videmus diuersas, eodem perfectiones creaturarum,

solo numero differentes, atque ita inter se similes possumus citra dubium ad Deum transferre, in ipsoque numerice solùm distinctas, atque adeo inter se similes concipere. Quæ omnes attributa erunt Deo intrinsicæ ex suis conceptibus similia. Tamen ordinariè tam minutè non solemus procedere. Per quæ manet probata integrè posterior pars propositionis.

Propositio 3.

136 Multa attributa semiextrinsecæ Deo à parte rei sunt dissimilia quoad suos conceptus reales. Et multa etiam à parte rei quoad tales conceptus similia sunt.

Est clarum. Quia extrinsecæ, quibus complentur, siue quæ inuolunt in suo conceptu reali ista attributa sepe inter se dissimilia, diuersaque specificè sunt, saltem ex parte. Quod satis est, vt aggregata ex illis, & ex diuina entitate coalescentia, in quibus reales conceptus eorum consistunt, dissimilia sint inter se, vt ex se constat, & ex dictis disp. 16. citatâ quæst. 3. sæpe etiam eiusmodi extrinsecæ adæquatè sunt inter se similia; quia omnia sunt numerice solùm differentia. Quibus in casibus aggregata ex illis, & entitate Dei resultantia similia sunt, vt ex se etiam, & ex dictis loco citato est notum. Sic prædicata, quibus Deus dicitur potens producere sigillatim creaturas, aut aggregata creaturarum dissimilia inter se, dissimilia sunt inter se realiter; similia verò ea, quibus dicitur potens producere sigillatim creaturas, aut aggregata creaturarum similia inter se. Sic etiam inæqualitates, quibus Deus dicitur inæqualis singulis creaturis dissimilibus inter se, à parte rei dissimiles sunt, similes verò inæqualitates, quibus dicitur inæqualis singulis creaturis similibus, & solo numero differentibus. Et in cæteris pariter.

Propositio 4.

137 Pleraque attributa semiextrinsecæ Deo eorum, quæ de facto ipsi attribuimus, dissimilia sunt inter se quoad suos conceptus formales; & nonnulla similia. Quæ verò possumus ei tribuere tam secundi, quam primi generis innumera sunt.

Prima propositionis pars inde constat. Quia plerumque sub conceptu specifico comprehensa, solemus attribuere Deo de facto omnia attributa semiextrinsecæ solo numero differentia. Nonnumquam tamen aliqua horum attribuimus sub proprijs singulorum individualibus conceptibus. Quo fit, vt pleraque eorum, quæ de facto attribuimus, specificè differentia, atque adeo dissimilia sint inter se. Nonnulla verò solùm numerice, atque adeo similia.

138 Secunda autem pars propositionis inde constat. Quia ex attributis semiextrinsecis Deo tot saltem possunt in conceptione nostrâ euadere dissimilia quoad suos conceptus formales, quot sunt à parte rei dissimilia quoad suos conceptus reales. Et tot pariter similia quoad illos, quot quoad hos sunt similia: (tamen in super infra vtrumque genus eidem conceptui reali plures formales inter se dissimiles possunt correspondere, vt ex se, & ex dictis hæcenus satis est notum).
Cer-

Certum est autem, tam similia, quam dissimilia quoad suos conceptus reales innumera esse. Imo esse infinita, ex dicendis quæstione sequente apparet.

Propositio 5.

139 Quæ de attributis semiextrinsecis Deo dicta sunt propositione 3. & 4. eodem pacto locum habent in attributis ipsi extrinsecis.

Quia certum est, satisque ex hæcenus dictis cuilibet notum, attributorum extrinsecorum Deo multa dissimilia inter se, & multa similia esse à parte rei quoad suos conceptus reales. Multaque pariter subinde dissimilia, & multa similia euadere in mente nostra obiectiue quoad suos conceptus formales.

140 Ex quibus omnibus colligitur, attributorum Dei in vniuersum multa esse speciei diuersa, & multa eiusdem speciei quoad suos conceptus formales; quia perinde est esse dissimilia, ac esse diuersæ speciei, & esse similia, ac esse eiusdem. Quoad conceptus verò reales ex semiextrinsecis & extrinsecis multa pariter sunt diuersa, & multa eiusdem speciei ob eandem rationem. Intrinseca verò, cum sint quoad tales conceptus penitus idem, quæcunque nullam à parte rei distinctionem habent, neque specificè, neque numericè sunt diuersa, vt constat. Circa quod nihilominus vniuersalis doctrina tradita in Pharo Scient. disput. 17. quæst. 8. videnda est.

141 Verum enim verò, quamquam omnia dicta in omnibus præcedentibus propositionibus ita sint; quia tamen in scientijs de indiuiduis quatenus talibus fere non solet ratio haberi, quoties de distinctione, aut diuersitate, aut multitudine attributorum Dei, aut de quavis omnino eorum, comparatione sermo sit in Theologia, nullatenus agitur (nisi id apertè exprimat) de attributis Dei solùm numericè, atque adeò indiuidualiter differentibus, subindeque inter se similibus; sed tantùm de differentibus specificè, atque adeò dissimilibus inter se. Quod notatum hic esto pro omnibus quæstionibus, vbi de attributis diuinis quatenus multis sermo fuerit.

QVÆSTIO VIII.

Virum Attributa diuina sint multitudine infinita. Aut certo aliquo numero comprehensa.

142 Sermo est in hac quæst. dumtaxat, sicut & in sequente, & alijs eiusmodi iuxta notationem factam num. præced. de multitudine attributorum inter se dissimilium, atque adeo specificè differentium. Quæ quidem esse multitudine infinita, censuerunt aliqui apud Recupit. lib. 3. de Deo quæst. 13. Quibus, loquendo de infinitudine syncategorimatica, consentit Quiros disput. 18. de Deo, sect. 5. Ceterum non esse actu infinita, docent iidem Recupit. & Quiros ibidem cum Soar. lib. 2. de attributis cap. 22. num. 15. Vazq. 1. par. disput. 10. num. 28. Granad. disput. 9. num. 3. & Smiling. tract. 2. de Deo vno disput. 1. num. 9.

Propositio 1.

Attributa Dei prorsus intrinseca (si 143 Trinitatem personarum excipias) vnum, quid sunt à parte rei; non plura, nedum infinita.

Ita sentiunt omnes relati Auctores, Et constat ex doctrina statuta quæst. 2. Quia attributa Dei prorsus intrinseca (si tres personalitates mysterij Trinitatis excipias) nullam inter se à parte rei distinctionem habent iuxta ibi dicta. Absque distinctione autem attributorum reali pluralitas realis eorum, nedum infinitas multitudinis, nequiquam stare potest, vt est notissimum.

Propositio 2.

Attributa Dei prorsus intrinseca ne 144 per rationem quidem sunt plura respectu eorum, qui illa cognoscunt intuitiue.

Quia, vt dictum est quæst. 2. proposit. 14. à cognoscentibus Deum intuitiue ne per rationem quidem distinguuntur attributa eius identificata realiter; atque adeò illis, non plura vllò modo, sed vnum penitus apparent.

Propositio 3.

Attributa Dei prorsus intrinseca per 145 nostram rationem multa sunt inter se distincta, dum multa inter se distincta concipiuntur à nobis. Actu tamen, categorematicè que infinita adhuc per nostram rationem esse non possunt.

Prior pars propositionis ex dictis quæst. 2. proposit. 7. & sequentibus constat. Ibi enim statimus, attributa Dei tum ab essentiâ, tum inter se per nostram rationem distingui, atque etiam obiectiue præcindi, & consequenter in multa diuidi. Quæ quidem eò plura, aut pauciora erunt, quò in plures formalitates, siue metaphysicas partes entitas Dei per rationem nostram præcisa, siue diuisa à nobis aut simul, aut successiue concepta fuerit. In quo numerus determinatus signari non potest: quidquid contendat Granad. supra omnia attributa Dei ad viginti reducere. Quia, factâ quavis præcisione formalitatum Dei, alia, & alia sine fine effici possunt ab intellectu nostro: suppositoque quouis formalitatum numero, alia, & alia possunt illis adiungi iuxta dicenda proposit. 4.

146 Posterior autem pars præsentis propositionis inde monstratur. Quia intellectus noster nec simul, nec successiue potest infinitas Dei formalitates distinctas inter se concipere, prout opus erat, vt attributa Dei distincta à nobis per rationem, essent actu infinita. Non simul: quia intellectus noster non potest concipere plura obiecta distinctè vt plura, nisi per plures, per totidemque cognitiones, vt ostensum est in Pharo Scient. disput. 2. quæst. 2. conclus. 2. & nequit simul connaturaliter multas cognitiones, nedum infinitas habere, sed aliquas paucas dumtaxat, vt experientia constat. Non successiue: quia multitudo actu infinita successiue pertransiri non potest, & quæcunque successiue percurruntur, semper constituunt